

ספר
אוצר חידושים

על מסכת כריתות

כולל

באר שבע

להגאון רבי יששכר בער איילנבורג זצ"ל

שאלת הכהנים תורה

להגאון רבי רפאל הכהן מהמבורג זצ"ל בעל שו"ת ושב הכהן

הר הבית

להגאון רבי אברהם מטיקטין זצ"ל [מכת"י]

חידושי הלכות

מהגאון רבי יעקב משה זצ"ל

אבי הגאון רבי יעקב מליסא זצ"ל

תקנת עזרא

להגאון רבי עזרא אלטשולער זצ"ל [מכת"י]

ליקוטים מחידושי הגר"ח והגר"ז

על סדר המסכת

ובסופו חד"ת מהגר"מ פיינשטיין זצ"ל על פרק שני

ליקוט חידושים מגדולי הדורות

על ענינים במסכת כריתות

קונטרס אחרון

שנת התשס"ד לפ"ג

פניה"ק ירושלים תובב"א

באר שבע

מסכת כריתות

פרק ראשון

כלומר דכתיבי בהדיא בתורה. הא ליתא שהרי רוב עריות שהזכרתי כתיבי בהדיא בתורה ולא מנה להו.

וכן גבי העובר ע"א איכא ד' כריתות של ד' עבודות זיבח וקיטר וניסך והשתחוה ואם עשאן כולם בהעלם אחד חייב על כל אחת ואחת חטאת קבועה כדאיחא בהדיא בפרק ארבע מיתות (סנהדרין סב.) תני רבי זכאי קמי' דרבי יוחנן זיבח וקיטר וניסך והשתחוה בהעלם אחד אינו חייב אלא אחת אמר ליה פוק תני לברא משום דהשתחוואה לחלק יצאת.

וכן גבי המחלל את השבת איכא ל"ט כריתות של ל"ט אבות מלאכות לפי שעל כל אב מלאכה חייב כרת ואם עשאן כולם בהעלם אחד חייב על כל א' וא' חטאת קבועה הרי בין הכל תשעים כריתות א"כ ליתני תשעים כריתות בתורה.

כבר הקשו זה בגמ' (להלן ג:) ותרצו שם אשה ובתה שם שבת ושם ע"א קתני, כלומר שאין מונה במשנתנו אלא כללי הענינים ומניח הפרטים², ומה שאמר אשה ובתה כולל בת בתה ובת בנה, וכן בתו ובת בתו ובת בנו, ובת אשתו חמותו ואם חמותו ואם חמיו כדתנן בריש פ' הנשרפים (סנהדרין עה.).

דף ב' ע"א

שלושים ושש כריתות בתורה כו'. איכא דוכתי טובא דתני המנין ברישא והדר תני הענין כמו כאן ובפ"ק דר"ה ארבעה ראשי שנים ובפ"ק דבבא קמא ארבעה אבות נזיקין ובפ"ק דיומא ד' ימים לפני יום הכפורים ובפ"ק דתמיד בג' מקומות הכהנים שומרים כו' וכנהנה רבות. ואיכא דוכתי טובא דתני הענין ברישא והדר תני המנין כמו בפ"ק דקידושין האשה נקנית בג' דרכים ובפ"ק דפסחים (דף ה.) שואלין ודורשין בהלכות פסח לפני הפסח שלושים יום ובפ"ק דע"א לפני אידיהן של עכו"ם שלשה ימים ובריש תמיד פירשתי טעמא דמלתא¹.

וא"ת אמאי קתני שלושים ושש כריתות בתורה ולא מנה רק ט"ו כריתות בעריות הלא יש עוד י"א כריתות בעריות ואלו הן הבא על אם אשתו, הבא על אם אמה, הבא על אם אביה, הבא על בתו, הבא על בת בתו, הבא על בת בנו, הבא על בת בתה, הבא על בת בנה, הבא על אחותו שהיא בת אשת אביו, הבא על אביו, הבא על אחי אביו.

וכי תימא דכתיבי בהדיא בתורה מנה דלא כתיבי בהדיא בתורה לא מנה ובהנהו עריות שהזכרתי איכא טובא דלא כתיבי בהדיא בתורה ולהכי דקדק למנקט בתורה

1. ז"ל רבנו שם: וכתבו התוס' בריש קדושין שכל מקום שונה התנא הלשון הרהוט לו בפה. ובעל הלכות כתב הטעם שאין התנא מוקדק להשוות לשונו בכל המקומות כדי לאשמעינן דליכא בהא מילתא משום ותבחר לשון ערומים וכל תנא דתני כרבעי שפיר דמי דליכא קפידיא במילתא. כמש"כ הר"ן בריש נדרים זה הטעם לענין הא דקאמר שם בגמ' וכו'.
2. כלשון הרמב"ם בפירושו המשניות.